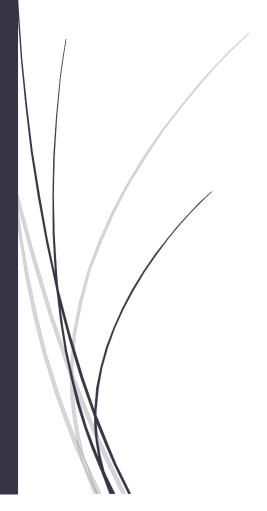
31 Ekim 2017

Bilgisayar Bilimi

Kur1 Ders Notları

Temel Veri Tipleri ve Değişkenler

Ahmet Tuna POTUR

İcindekiler

İçindekiler	i
1. Merhaba Dünya(Hello World)	1
1.1. Hello World Örnekleri	1
2. Yorum Satırları	1
3. Temel Veri Tipleri ve Değişkenler	2
3.1. Basit Veri Tipleri	2
3.1.1. Tam Sayı (int) Veri Tipi	2
3.1.2. Ondalıklı Sayı (float) Veri Tipi	2
3.1.3. Basit Matematik İşlemleri	2
3.1.4. Karakter Verileri (string - str)	2
3.1.5. Alıştırmalar	2
3.2. Değişkenler ve Değişken Tanımlama	3
3.2.1. print() Fonksiyonu. Ekrana Bilgi Yazdırma	3
3.2.2. type() Fonksiyonu. Değişken Tiplerinin Öğrenilmesi ve Kod Akışı İçerisinde Değiştirilmesi	3
3.2.3. Değişkenlere İsim Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar	4
3.2.4. Matematik İşleminin Sonucunu Değişkene Atama (Önce İşlem Sonra Atama)	5
3.2.5. Değişkenlerin Değerini Arttırma	5
3.2.6. Aynı Değere Sahip Değişkenler Tanımlama	6
3.2.7. Farklı Değere Sahip Değişkenler Tanımlama	7
3.2.8. İki Değişkenin Değerini Birbiriyle Değiştirme	7
3.2.9. Tip Dönüşümleri	8
3.2.9.1. Otomatik Tip Dönüşümleri	8
3.2.9.2. İsteğe Bağlı Tip Dönüşümleri int(), float() ve str() Fonksiyonları	9
3.2.9.2.1. input() Fonksiyonu	11
3.2.10. Örnekler	16
3.2.10.1. IDLE Yardımıyla Klavyeden Girilen İki Tam Sayının Toplamını	16
3.2.10.2. Pycharm Yardımıyla Klavyeden Girilen İki Tam Sayının Farkı	16
3.2.10.3. Kişilerin Yaşı	17
3.2.10.4. Çemberin Çevresi ve Alanı	17
3.2.10.5. Girilen İki Sayının Ortalaması	17
3.2.11. Alıştırmalar	18
3.2.11.1. IDLE Değişken Kullanılarak Yapılan Hesaplamalar	18
3.2.11.2. Öğrenci Bilgileri	18

3.2.11.4. Araç Yakıt Tüketimi	19
3.2.11.5. İki Değişkenin Değerini Birbiriyle Değiştirme	19
3.2.11.6. Sonucu Tam Sayı Çıkan Bölme İşlemi	20
3.2.11.7. Önce İşlem Sonra Atama	20
3.3. Matematik Operatörleri	12
3.3.1. Üs Alma (**)	13
3.3.1.1. Karekök Alma, Küp Kök Alma	13
3.3.1.2. pow() Fonksiyonu İle Üs Alma	14
3.3.2. Tam Sayı Bölme (//) ve Mod Alma (%)	14
3.3.2.1. Tam Sayı Bölme (//)	14
3.3.2.2. Mod Alma Operarötü (%)	15
3.3.3. İşaret Değiştirme (–)	15
3.3.4. İşlem Gruplama Operatörü Parantez ()	15

1. Merhaba Dünya(Hello World)

Bilgisayarınızda programlama dilleri için gerekli yazılımları kurduysanız kurduğunuz yazılımları denemek için ekrana "Merhaba Dünya" veya "Hello World" yazdıran kodu çalıştırabilirsiniz. "Hello World" yazdıran kodu çalıştırmak üzerinde çalıştığınız programlama dilinin kod satırları hakkında size ön bilgi verebilir.

"https://helloworldcollection.github.io/" Sitesinde programlama dilleri için "Hello World" kodu bulunmaktadır.

1.1. Hello World Örnekleri

Aşağıda çeşitli programlama dilleri için ekrana nasıl "Hello World" yazdırılacağı görülmekte.

```
C dilinde "Hello World"
#include

int main(void)
{
      puts("Hello, world!");
}
```

```
C# dilinde "Hello World"
class HelloWorld{
    static void Main() {
        System.Console.WriteLine(
"Hello, World!");
    }
}
```

```
C++ dilinde "Hello World"
#include

int main()
{
    std::cout << "Hello, world!";
    return 0;
}</pre>
```

```
Java dilinde "Hello World"
class HelloWorld {
   static public void main( String
args[] ) {
      System.out.println(
"Hello World!" );
   }
}
```

```
PHP dilinde "Hello World"
<?php echo '<p>Hello World';?>
```

```
Swift dilinde "Hello World" println("Hello, world!")
```

```
JavaScript dilinde"Hello World"
document.write('Hello, world!');
```

```
Python dilinde "Hello World"
print("Hello, world!")
```

2. Yorum Satırları

Program içerisinde kodlar üzerinde açıklama yapmak gerekiyorsa yorum satırları kullanılmalıdır. Yorum satırları Python tarafından görülmez ve çalıştırılmaz. Çok yorum satırı kullanmak yazdığınız kodun daha karmaşık olmasına yol açar. Fakat hiç yorum satırı kullanmadan kod yazarsanız kodunuzda ne yapmak istediğiniz zor anlaşılır.

```
>>> # Tekli Yorum Satırı
>>> """ Çoklu yorum satırı
içinde istediğiniz kadar
satır kullanabilirsiniz """
```

3. Temel Veri Tipleri ve Değişkenler

3.1. Basit Veri Tipleri

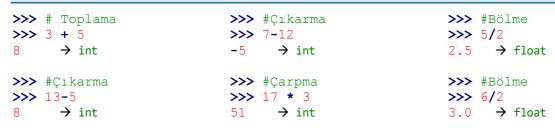
3.1.1. Tam Sayı (int) Veri Tipi

Pozitif ve negatif sayıları içeren kesirsiz ve ondalıksız sayıların tamamı tam sayılardır. Integer tam sayı tiplerinin İngilizcesi olduğunda Python' da Integer ifadesi kısaca int olarak kullanılır. Örnek: 32, -41, 0, 10 -190, 1923.

3.1.2. Ondalıklı Sayı (float) Veri Tipi

Ondalıklı sayılar matematikte olduğu gibi iki tam sayının birbirine oranı ile ifade edilebilen sayılardır. Ondalıklı Python 'da "float" olarak geçmektedir. Örnek: 3.14, -1.22, 7.05, 3.0, -5.96323, -4.0, 0.17,-0.23.

3.1.3. Basit Matematik İşlemleri

Yukarıda 4 işlem örneği verildi. Python 'da bölüm her zaman float çıktığı için son işlemin sonucu float çıkar.

3.1.4. Karakter Verileri (string - str)

Tırnak içerisinde yazılan her ifade karakter verisi olarak algılanır. Python' da "", '' veya """ tırnak sembolleri kullanılabilir. """ birkaç paragraftan oluşan karakter verileri için kullanılır. Karakter verileri aritmetik işlemlere giremez. Python' da karakterler (string) ifadesi kısaca str olarak kullanılır. Örnek: "Merhaba", "Dünya", "12322"

3.1.5. Alıştırmalar

Aşağıdaki işlemlerin sonuçlarını kendiniz hesaplayın ve aynı işlemi etkileşimli kabukta(IDLE) deneyin.

3 + 5	15.3 + 4.7	5 - 2*(7 - 12) + 6/3
17 – 2 * 4 -5 + 3	4 * (1/2)	5*3-7*2+(6/3) -2*4*(0.5)
18.5 – 3.2	18 * (0.5)	((3 + 5) * 4 - (9 - 5) * 3) / 5

3.2. Değişkenler ve Değişken Tanımlama

Bir değişken bir değer taşıyan isimdir. Değişkenler programın çalışması sırasında gerekli olan değerlerin değiştirilmesi ve güncellenmesi amacıyla bellekte depolanması için kullanılır. Diğer programlama dillerinin aksine Python' da değişkenleri önceden tanımlamanız gerekmez. Bir değişkene bir değer atamak için atama ifadesi olan eşittir (=) operatörü kullanılır.

```
>>> # Değişken ismi ve Değişkenin değeri
>>> yaş = 16
>>> boy = 1.85
>>> adı = "Can"
>>> print("Adınız:",adı,"\n","Yaşınız:",yaş,"\n","Boyunuz:",boy,"\n")
Adınız: Can
Yaşınız: 16
Boyunuz: 1.85
```

Değişkenler taşıdıkları verinin tipindedir.

Örnekte görüldüğü gibi değişkenlere hangi tipte değer verildiyse değişken o tipte oluşturulmuştur.

- yaş değişkenine 16 tam sayısı girildiği için yaş değişkeni int tipinde oluşturuldu.
- boy değişkenine 1.85 kesirli sayısı girildiği içi boy değişkeni float tipinde oluşturuldu.
- adı değişkenine "Can" karakter değeri atandığı için adı değişkeni str(string) tipinde oluşturuldu.

3.2.1. print() Fonksiyonu. Ekrana Bilgi Yazdırma

Fonksiyonlar konusunu ilerde detaylı bir şekilde göreceğiz ama bazı fonksiyonları şimdiden tanımamız gerekiyor. print() fonksiyonu parantez içine girilen değeri ekrana yazdırılır.

```
print("Adınız:",adı,"\n","Yaşınız:",yaş,"\n","Boyunuz:",boy,"\n") ifadesinde
```

"Adınız:", "Yaşınız:" ve "Boyunuz" karakter verileri doğrudan ekrana yazdırılmak için fonksiyona girildi. adı, yaş ve boy değişkenleri içinde tutulan değerlerin ekrana bastırılması için fonksiyona girildi.

3.2.2. type() Fonksiyonu. Değişken Tiplerinin Öğrenilmesi ve Kod Akışı İçerisinde Değiştirilmesi

Değişkenlerin tipleri, o anda hangi değeri taşıyorsa o değerin tipi ile aynıdır. Değişkenlerin tiplerini öğrenmek için type() fonksiyonu kullanılır. type(değişken) şeklinde çalıştırılan type() fonksiyonu bize değişkenin hangi tipte olduğunu döner.

```
>>> type(16)
<class 'int'>
>>> type(1.85)
<class 'float'>
>>> type("Can")
<class 'str'>

type(16) işlemiyle 16 değerinin int
type(1.85) işlemiyle 1.85 değerinin float
type("Can") işlemiyle "Can" değerinin str
olduğu program içerisinde öğrenilebilir.
```

```
>>> yas = 16
>>> type(yas)
<class 'int'>
>>> boy = 1.85
>>> type(boy)
<class 'float'>
>>> adı = "Can"
>>> type(adı)
<class 'str'>
```

type (yaş) işlemiyle yaş değişkeninin int type (boy) işlemiyle boy değişkeninin float type (adı) işlemiyle adı değişkeninin str olduğu program içerisinde öğrenilebilir.

[&]quot;\n" bir satır alta geçmek için kullanıldı.

```
>>> yaş = 16
>>> type(yaş)
<class 'int'>

>>> yaş = 15.5
>>> type(yaş)
<class 'float'>

>>> yaş = 15
>>> type(yaş)

>>> type(yaş)
<class 'str'>

>>> type(yaş)
<class 'int'>
```

Bir değişkenin hem değeri hem de tipi kod akışı içerisinde değiştirilebilir.

- yaş değişkenine 16 değeri girilerek yaş değişkeni int tipinde tanımlandı.
- Sonradan yaş değişkenine "on aldı" değeri girilerek yaş değişkeni str tipine dönüştürüldü.
- Daha sonra yaş değişkenine 15.5 değeri atanarak yaş değişkeni float tipine dönüştürüldü.
- Son olarak yaş değişkenine 15 değeri atanarak yaş değişkeni int tipine dönüştürüldü.

Değişkenin program çalıştığı sürece belli bir anlamı ve rolü olduğu için tipi genellikle değişmez. Bu yüzden değişkenleri oluşturduğumuz tiple kullanmalıyız. Çok nadir durumlar dışında değişkenlerin tipini değiştirmekten kaçınmalıyız.

3.2.3. Değişkenlere İsim Verirken Dikkat Edilmesi Gereken Kurallar

- 1. Değişkene içerdiği değer ile tutarlı isimler veriniz.
- 2. Değişkenlere isim verirken boşluk kullanmayınız.
- 3. Değişken isimleri sayı ile başlayamaz. Değişken isimleri bir karakter ile başlamalıdır.
- Python3 de değişken adı olarak kullanabileceğimiz karakterler:
 ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZabcdefghijklmnopqrstuvwxyzÇĞİÖŞÜçğilÖşü_0123456789
- 5. Programlama dillerinde kullanılan komut isimleri değişken olarak kullanılamaz.

Python' da Değişken Olarak Kullanılamayan Komut İsimleri								
and	as	assert	break	class	continue	def	del	elif
else	except	False	finally	for	from	global	if	import
in	is	lambda	None	nonlocal	not	or	pass	raise
return	True	try	while	with	yield			

6. Değişken isimlendirmelerinde boşluk karakteri yerine alt çizgi () karakteri kullanılabilir.

Örnek: tc_Kimlik_No

7. Değişken isimleri kelimeler arasına boşluk koymadan ilk kelimeden sonra gelen kelimelerin baş harfleri büyük yazılarak oluşturulabilir. Buna "Camel Karakter" kullanımı denir.

Örnek: tcKimlikNo

8. +-*/%:;'"<>?|\()!@#\$%^&~ gibi özel karakterler değişken ismi içinde kullanılamaz. (Sadece " " sembolü kullanılabilir).

9. Değişken isimleri büyük küçük harf duyarlılığa sahiptir.

```
>>> TELEFON = "417 00 01"
>>> telefon = "415 11 12"
>>>
>>> TELEFON
'417 00 01'
>>> telefon
'415 11 12'
```

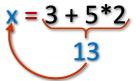
TELEFON = "417 00 01" ve telefon = "415 11 12" iki ayrı değişkenlerdir.

Hatalı Değişken İsimleri Örnekleri

1sayı, ali@veli, +yaş, cc.com, Okul No, soru?, ara-toplam, and, print...

3.2.4. Matematik İşleminin Sonucunu Değişkene Atama (Önce İşlem Sonra Atama)

```
>>> #Önce işlem sonra atama
>>> x = 3 + 5*2
>>> print("X değeri :",x)
X değeri : 13
```


x değişkenine değer atamadan önce 3 + 5*2 işlemi yapılmış. Python 'da eğer değişkene değer atanmadan önce işlem yapıldıysa, önce eşittir operatörünün sağındaki işlem yapıllır sonra sonuç değişkene atanır.

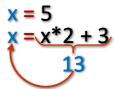
```
# Dğşkn Önce işlem sonra atama
>>> kütle = 100
>>> hacim = 25
>>> özkütle = kütle / hacim
>>> print("Özkütle =",özkütle)
Özkütle = 4.0
```


Bu örnekte özkütle değişkenine kütle/hacim işleminin sonucu atanmıştır. Sayısal verilerde olduğu gibi değişkenlerde de önce işlem yapılır sonra sonuç değişkene atanır. Kullanıcıdan değerleri alıp kod içerisinde tanımladığımız denklem sonucunu değişkene atayan kodları çok kullanacağız

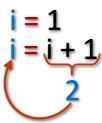
3.2.5. Değişkenlerin Değerini Arttırma

```
>>> #Önce işlem sonra atama
>>> x = 5
>>> x = x*2 + 3
>>> print("X değeri :",x)
X değeri : 13
```

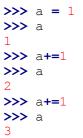

Burada "bir matematik kuralını mı ihlal ettik?" sorusu akla gelebilir. Programlama içerisinde bu tip işlemler doğrudur ve fazlasıyla yapılır. Eşittir operatörünün kullanımında önce sağ taraftaki işlem yapılır. x değişkeni eşitliğin sağında değer gibi işleme girer ve sonuç x değişkenine atanır.

```
>>> i = 1
>>> i
1
>>> i = i + 1
>>> i
2
>>> i = i + 1
>>> i
```


i = i + 1 işlemiyle x değişkenini değeri 1 artar. Değişkenlerin değerlerini kendisiyle 1'i toplayarak arttırmak ileride göreceğimiz döngüler konusunda çok sık kullanılır.

i = i +1 yerine Python 'da aynı işlemi yapmak için i+=1 ifadesi kullanılır. i+=1 ile i = i +1 aynı işi yapar fakat i+=1 yazmak daha anlaşılır ve okunabilir olduğu için tercih edilir. i+=1 işleminde += operatörü i değişkeninin artırılacağını, 1 de i değişkenin değerinin birer artırılacağını belirtiyor.

```
>>> b = 6
>>> b-=2
>>> b
4
>>> b-=2
>>> b
```

Aynı mantıkla değişkenlerin değerleri azaltılabilir. b -= 2 işlemi b değerini 2 azaltır.

```
>>> c = 4
>>> c*=3
>>> c
12
>>> c*=3
>>> c
```

c*=3 işlemi c değeri 3 ile çarparak arttırır.

3.2.6. Aynı Değere Sahip Değişkenler Tanımlama

```
>>> # kod içerisinde aynı değere sahip değişkenler tanımlama
>>> a = 5
>>> b = 5
>>> c = 5
>>> print("a =",a,"b =","c =",c)
a = 5 b = c = 5
```

Yazdığınız kod içerisinde aynı değere sahip değişkenler tanımlamaya ihtiyaç duyabilirsiniz. Değişkenlere tek tek aynı değeri vererek tanımlayabilirsiniz.

```
>>> # kolay yoldan aynı değere sahip değişkenler tanımlama
>>> a = b = c = 9
>>> print("a =",a,"b =","c =",c)
a = 9 b = c = 9
```

Python' da a = b = c = 9 şeklinde tanımlaya yaparak aynı değere sahip değişkenleri bir seferde tanımlayabilirsiniz.

```
>>> ocak = mart = mayıs = temmuz = ağustos = ekim = aralık = 31
>>> nisan = haziran = eylül = kasım = 30
>>> şubat = 28
```

Yıl içerisinde aynı değere sahip birçok ay bulunmakta. Hangi ayın kaç gün çektiğini değişkelere tanımlamak için aynı değere sahip değişkenleri üstte görüldüğü gibi kolay bir şekilde tanımlayabilirsiniz.

3.2.7. Farklı Değere Sahip Değişkenler Tanımlama

```
>>> a = 3
>>> b = 5
>>> print("a=",a,", b=",b)
a= 3 , b= 5
```

Farklı değere sahip birçok değişkene tek tek değer vererek atama yapabilirsiniz.

```
>>> x,y = 2,4
>>> print("x=",x,", y=",y)
x= 2 , y= 4
```


x,y = 2,4 atama işlemiyle bir anda bir çok değişkene farklı değer atayabilirsiniz.

3.2.8. İki Değişkenin Değerini Birbiriyle Değiştirme

```
>>> a = 3
>>> b = 5
```

a ve b değişkenlerinde bulunan değerleri bir biriyle yer değiştirmek gerekebilir.

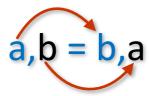
```
>>> a = b
>>> a
5
>>> b
```

a = b gibi bir eşitlik yaparsak b değişkeninde bulunan değer a değişkenine geçecektir ve a değişkeni b değişkeni ile aynı değere sahip olacaktır.

```
>>> a = 3
>>> b = 5
>>> takas = a
>>> a = b
>>> b = takas
>>> print("a=",a,"b=",b)
a= 5 b= 3
```

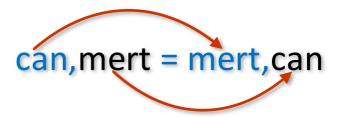
İki değişkenin değerini birbiriyle değiştirmek için takas değişkenine a değişkeni atanır, a değişkenine de b değişkeni atanır. Son olarak b değişkenine takas değişkeni atanır.

```
>>> a = 3
>>> b = 5
>>> a,b = b,a
>>> a
5
>>> b
```


Python takas işlemi yapmak için bize kolay bir yol sunar. a,b = b,a yapmak iki değişkenin değerlerinin bir biriyle değiştirilmesini sağlar.

```
>>> can = "Müdür"
>>> mert = "Öğretmen"
>>> can,mert = mert,can
>>> can
'Öğretmen'
>>> mert
'Müdür'
```


İki değişkenin değerini nerede değiştireceğimize örnek olarak bir okulda müdür ve öğretmen olan iki kişinin görevlerinin değişmesi verilebilir. Can Müdür olarak görev yaptığı okulunda müdürlükten ayrılıp öğretmenliğe geçebilir. Mert' de öğretmenlikten müdürlüğe geçebilir. Can' ın müdürlük görevi Mert'e, Mert' in öğretmenlik görevi Can' a verecektir. Bu görev değişikliğini en iyi şekilde değişkenlerin değerleri değiştirilerek yapılır.

3.2.9. Tip Dönüşümleri

3.2.9.1. Otomatik Tip Dönüşümleri

İki aynı sayı tipiyle bölme hariç işlem yapıldığında işlemin sonucu işlemin yapıldığı veri tipinde olacaktır.

```
#iki int say1 toplam1
>>> 3 + 5
8
>>> type(3 + 5)
<class 'int'>
```

İki int sayı arasında yapılan işlemin sonucu yine int tipinde olacaktır.

```
#float iki sayı toplamı
>>> 2.25 + 3.75
6.0
>>> type(2.25 + 3.75)
<class 'float'>
```

İki float sayı arasında yapılan işlemin sonucu tam sayı çıksa bile sonucun tipi her zaman float olur.

```
#int ve float iki verinin toplam1
>>> type(2)
<class 'int'>
>>> type(3.14)
<class 'float'>
>>> 2 + 3.14
5.140000000000001
>>> type(2 + 3.14)
<class 'float'>
```

float ve int sayı arasında işlem yapılırsa sonuç her zaman float sayı tipinde olur.

```
#int ve float iki değişkenin toplamı
>>> a = 12
>>> type(a)
<class 'int'>
>>> b = 23.5
>>> type(b)
<class 'float'>
>>> a + b
35.5
>>> type(a+b)
<class 'float'>
```

int ve float değişkenlerin toplamı yine float tipinde olacaktır.

```
#float iki değişken toplamı
>>> a = 12.3
>>> b = 23.7
>>> a + b
36.0
>>> type(a + b)
<class 'float'>
```

float tipinde iki değişkenin toplamı sonucu tam sayı olsa bile sonuç yine float tipinde olacaktır.

Görüldüğü gibi float ve int tipinde veriler toplandığında sonuç her zaman float çıkar. Aslında programlama dillerinde iki farklı tipte veri birbiriyle işleme giremez. Fakat birçok programlama dilinde olduğu gibi Python' da bazı tip dönüşümlerini otomatik olarak yapar. Python int sayı tipindeki veriyi arka planda float sayı tipine çevirir ve işlemi float sayılar arasında yapar. Özetle float ve int sayı tipleriyle işlem yapıldığında int sayı tipleri float sayı tipine çevrildiği için sonuç her zaman float çıkar.

```
#sonucu tam sayı çıkan bölme işlemi
>>> 12 / 4
3.0
>>> type(12 / 4)
<class 'float'>
```

Python tip güvenliğini sağlamak için bölme işleminin sonucu int çıksa bile sonuç her zaman float çıkar. Bunun sebebi bölme işlemlerinin sonuçlarının çoğunlukla float çıkmasından kaynaklanmaktadır.

3.2.9.2. İsteğe Bağlı Tip Dönüşümleri int(), float() ve str() Fonksiyonları.

İşlemler içerisinde otomatik tip dönüşümleri olduğu gibi isteğe bağlı olarak tip dönüşümü yapılabilmektedir.

int(), float(), str() fonksiyonları değer olarak aldıkları verileri kendi tiplerine dönüştürür.

Örneğin, int(3.14) = 3 tam sayısı, float(5) = 5.0 ondalıklı sayısı ve <math>str(12) = '12' karakter verisi dönüşümünü sağlar.

```
>>> # ondalikli sayiyi tam sayiya çevirme
>>> int(3.14)
3
>>> pi = 3.14
>>> int(pi)
3
```

Ondalıklı sayıyı tamsayıya çevirmek için int() fonksiyonu kullanılır. float 'dan int sayıya çevrim yapıldığında ondalıklı sayının tam kısmı değer olarak kullanılır.

```
>>> # tamsayıyı ondalıklı sayıya çevirme
>>> float(7)
7.0
>>> float(-9)
-9.0
>>> a = 53
>>> float(a)
53.0
```

Tam sayıyı ondalıklı sayıya çevirmek için **float()** fonksiyonu kullanılır. Tam sayıların kesir hanesi olmadığı için tam sayılar ondalıklı sayıya dönüştürüldüğünde 5.0 gibi bir değer oluşur.

```
>>> # tam ve ondalıklı sayıyı string' e çevirme
>>> str(47)
'47'
>>> a = 63
>>> str(a)
'63'
>>> str(bi)
'3.141592'
>>> str(pi)
'3.141592'
```

Sayıları karaktere çevirmek için str() fonksiyonu kullanılır (*str, String*' in kısaltmasıdır). str() fonksiyonuyla sayıyı oluşturan tüm rakamlar veya nokta birer karaktere dönüştürülür.

```
# string veriyi tam ve ondalıklı sayıya çevirme
>>> int("93")
93
3.141592")
```

Bir string'i, tamsayıya çevirmek için int() fonksiyonu, ondalıklı sayıya çevirmek için float() fonksiyonu kullanılır.

```
>>> # sayısal ifadenin yanında karakter kullanılıyor
>>> int("ahmet1981")
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#8>", line 1, in <module>
    int ("ahmet1981")
ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'ahmet1981'
>>> # tip dönüşümü hatasının düzeltilmesi
>>> int("1981")
>>> # karakter ifadesinin içinde iki kere nokta karakteri kullanılıyor
>>> float("3.14.324324")
Traceback (most recent call last):
  File "<pyshell#10>", line 1, in <module>
    float("3.14.324324")
ValueError: could not convert string to float: '3.14.324324'
>>> # tip dönüşümü hatasının düzeltilmesi
>>> float("3.14324324")
3.14324324
```

Karakterler sayısal veriye çevrileceği zaman tip dönüşümü yapıllacak verinin sayısal karşılığı olması gerekir: string 'den int' e çevrilirken oluşan hatanın nedeni sayısal ifade ile sayısal olmayan karakter kullanılmasıdır. string 'den float' a çevrilirken oluşan hatanın sebebi karakter ifadesinin içinde iki kere nokta kullanılmasıdır.

Bu örnekte int ve float sayı değerlerinin string tipli değerler ile matematiksel işlemleri görülüyor. string veriler tip dönüşümüyle sayısal verilere dönüştürülerek int ve float sayılarla işlem yapabilir.

```
>>> # string ve int değişkenlerin işleme girmesi
>>> a = 9
>>> b = "11"
>>> c = 3
>>> a + b + c
Traceback (most recent call last):
   File "<pyshell#15>", line 1, in <module>
        a + b + c
TypeError: unsupported operand type(s) for +: 'int' and 'str'
>>> a + int(b) + c
23
```

Bu örnekte string b değişkeni ve int. a ve c değişkenleri ile a + b + c işlemi yapılmış. int ve string değişkenler birlikte işleme giremeyecekleri için tip hatası oluşur. Bu hatanın çözümü için int(b) işlemiyle b değişkenin değeri int'e dönüştürülür.

```
>>> # string değişkenin değerini int'e çevirip başka değişkene atama
>>> x = "33"
>>> y = int(x) # x'in string değeri int'e çevrilerek y'ye atanıyor
>>> t = y * 2
>>> t
66
>>> print("x,y,t sırasıyla",type(x),type(y),type(t),"tipindedir")
x,y,t sırasıyla <class 'str'> <class 'int'> <class 'int'> tipindedir
```

String değere sahip x değişkeninin değeri int' e dönüştürülerek y' ye atandığı için y matematiksel işleme girebilir.

3.2.9.2.1. input() Fonksiyonu

Fonksiyonu kullanıcıdan değer almak için kullanılır. input() fonksiyonuna girilen değer kullanıcıya mesaj verir. input() fonksiyonu kullanıcının girdiği bilgiyi string olarak döner.

```
>>> input()
33
'33'
>>> input("Bir Değer Giriniz:")
Bir Değer Giriniz:47
'47'
```

input() fonksiyonu işletildiği anda ekranda beliren imleç bilgi girilmesini bekler.

```
>>> a = input("Değer Giriniz:")
Değer Giriniz:85
>>> a
'85'
>>> type(a)
<class 'str'>
```

Kullanıcıdan aldığınız değeri bir değişkene atamazsanız program içerisinde kullanıcıdan gelen değer kullanılamaz. İnput() fonksiyonuna girilen değer kullanıcıya değer girmesi için yönlendirici nitelikte mesaj verecektir.

```
>>> a = input("Değer Giriniz:")
```

İşlemiyle kullanıcıdan alınan string değer a değişkenine atanır.

```
>>> a = input("Değer Giriniz:")
Değer Giriniz:44
>>> print("Kullanıcının Girdiği Değer:", a, "Değerin Tipi:",type(a))
Kullanıcının Girdiği Değer: 44 Değerin Tipi: <class 'str'>
>>> b = input("Değer Giriniz:")
Değer Giriniz:ahmet1981
>>> print("Kullanıcının Girdiği Değer:", b, "Değerin Tipi:",type(a))
Kullanıcının Girdiği Değer: ahmet1981 Değerin Tipi: <class 'str'>
```

Görüldüğü gibi input() fonksiyonu kullanıcıdan string tipinde veri alır.

```
>>> a = input("Değer Giriniz:")
Değer Giriniz:8
>>> a + 2
Traceback (most recent call last):
   File "<pyshell#7>", line 1, in <module>
        a + 2
TypeError: Can't convert 'int' object to str implicitly
>>> type(a)
<class 'str'>
```

İnput() fonksiyonu kullanıcıdan sting tipte değer alır. Kullanıcıdan aldığınız değeri doğrudan bir değişkene atarsanız değişkenin tipi string olacaktır. Bildiğiniz gibi string tipte değişken ile float ve integer değişken işleme giremez.

```
>>> a = int(input("Değer Giriniz:"))
Değer Giriniz:8
>>> a + 2
10
```

Kullanıcıdan aldığınız değerin int ve float sayılarla işleme girmesi için input fonksiyonunu int() veya float() fonksiyonun içinde kullanmanız gerekir. Örnekte kullanıcıdan aldığınız string değer int() fonksiyonuyla tam sayıya dönüştürülür. Tam sayıya dönüştürülen kullanıcı verisi tam sayılarla işleme girebilir.

```
>>> r = float(input("Çemberin Yarıçapını Girin:"))
Çemberin Yarıçapını Girin:5.25
>>> alan = 3.14 * r * r
>>> print("Çemberin Alanı:",alan)
Çemberin Alanı: 86.54625
```

Bu örnekte kullanıcı çemberin yarıçapını float değer olarak giriyor. float sayılar arasında işlem yapmak için input() fonksiyonu float() fonksiyonunun içinde kullanılmış. Böylelikle kullanıcının input() ile girdiği string değer float() fonksiyonuyla float değere dönüştürülüyor.

```
>>> c = int(input("Değer Giriniz:"))
Değer Giriniz:can1993
Traceback (most recent call last):
   File "<pyshell#21>", line 1, in <module>
      c = int(input("Değer Giriniz:"))
ValueError: invalid literal for int() with base 10: 'can1993'
```

Eğer kullanıcıdan int değer girmesini beklerseniz ve kullanıcı string değer girerse değer hatası oluşacaktır. Kullanıcının hatalı giriş yapmasını engelleyen "Hatalar ve İstisnalar" konusunu ilerde göreceğiz.

3.3. Matematik Operatörleri

Matematik operatörleri; değişkenler ve veri tipleri üzerinde matematiksel işlemler yapmamızı sağlarlar.

Tablo 1 Matematik Operatörleri

Operatör	Bilgisayar Sembolü	Örnek	Sonuç
Toplama	+	6.7 + 2.1	8.8
Çıkarma	-	5.6 – 3.4	2.2
Çarpma	*	3 * 4	12
Bölme	/	40 / 8	5

Üs Alma	**	2 ** 3	8
Tam Sayı Bölme	//	22 // 7	3
Mod Alma	%	10 % 6	4

Basit Matematik İşlemleri konusunda toplama, çıkarma, çarpma ve bölme operatörleri işlendi.

Bu bölümde üs alma, tam sayı bölmesi ve mod alma operatörlerini göreceğiz.

3.3.1. Üs Alma (**)

Bir sayının üssünü almak için ** operatörü kullanılır.

```
>>> 2 ** 6
                                           >>> a = 7
                                           >>> a ** 2
64
>>> 2 ** 10
                                           49
1024
                                           >>> b = 6
>>> 3 ** 2
                                           >>> b ** 3
                                           216
>>> 5 ** 3
                                           >>> x = 2
125
                                           >>> y = 10
>>> 7 ** 3
                                           >>> x ** y
343
```

Matematikte 2⁶ şeklinde yapılan üs alma işlemi Python' da 2 ** 6 şeklinde gösterilir.

```
>>> -2 ** 2
-4
>>> (-2) ** 2
4
>>> (-2) ** 3
-8
```

Negatif sayılar ile üs alma işlemi yapıyorsanız işleminizin sonuçlarına dikkat etmeniz gerekir.

3.3.1.1. Karekök Alma, Küp Kök Alma

```
>>> 4 ** (1/2)
                                           >>> 16 ** 0.5
2.0
                                           4.0
>>> 16 ** (1/2)
                                           >>> 9 ** 0.5
4.0
                                            3.0
                                           >>> 8 ** (1/3)
>>> 9 ** (1/2)
                                            2.0
3.0
>>> 4 ** 0.5
                                           >>> 27 ** (1/3)
                                           3.0
2.0
```

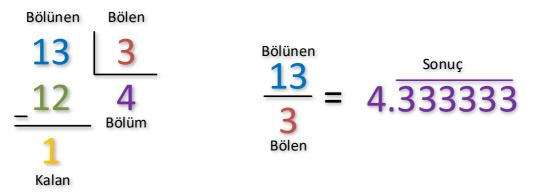
Matematikten bildiğimiz gibi, bir sayının karekökü, o sayının (1/2) veya 0.5 üssüdür. Aynı mantıkla sayıların küp kökü (1/3) üssüdür.

3.3.1.2. pow() Fonksiyonu İle Üs Alma

**	pow()	**	pow()
>>> 2 ** 6	>>> $pow(2,6)$	>>> (-2) ** 2	>>> $pow(-2,2)$
64	64	4	4
>>> 3 ** 2	>>> $pow(3,2)$	>>> (-2) ** 3	>>> $pow(-2,3)$
9	9	- 8	- 8
>>> 5 ** 3	>>> $pow(5,3)$	>>> a = 2	>>> a = 2
125	125	>>> a ** 3	>>> pow(a,3)
>>> a = 7	>>> a = 7	8	8
>>> a ** 2	>>> pow(a,2)	>>> b ** 10	>>> $b = 10$
49	49	>>> a ** b	>>> pow(a,b)
>>> $b = 6$	>>> $b = 6$	1024	1024
>>> b ** 3	>>> pow (b, 3)	>>> 4 ** (1/2)	>>> pow(4,1/2)
216	216	2.0	2.0
>>> x = 2	>>> $x = 2$	>>> 4 ** 0.5	>>> $pow(4,0.5)$
>>> y = 10	>>> $y = 10$	2.0	2.0
>>> x ** y	>>> pow(x,y)	>>> 8 ** (1/3)	>>> pow(8,1/3)
1024	1024	2.0	2.0

^{**} operatörü ile yaptığımız her şeyi pow() fonksiyonuyla da yapılabilir.

3.3.2. Tam Sayı Bölme (//) ve Mod Alma (%)

Üstteki şekil bölüm işleminde kullanılan elemanları göstermekte.

3.3.2.1. Tam Sayı Bölme (//)

Bölme işleminde Bölüm sonucunun tam sayı kısmı veya nokta simgesinin solundaki değerdir.

13/3 işleminin sonucu 4.333333 sayısında bölüm 4'tür. 16/5 işleminde bölüm 3'tür.

```
>>> int(13 / 3)
4
>>> a = 13
>>> b = 3
>>> int(16 / 5)
3
>>> int(a / b)
```

Bölme işlemi int() fonksiyonunun içinde yapılırsa sonuç Bölüm değerini verir.

Tam sayı bölme operatörü (//) bölme işlemindeki Bölüm değerini verir.

// operatörü ile yapılan tüm işlemlerin sonucu int (tam sayı) çıkar.

3.3.2.2. Mod Alma Operarötü (%)

```
>>> 13 % 3
1
>>> b = 3
>>> a % b
6
```

Mod alma operatörü (%) bölme işlemindeki Kalanı verir.

3.3.3. İşaret Değiştirme (-)

```
>>> a = 3
>>> -a
-3
>>> b = -5
>>> -b
5
```

Kodunuzun içinde değişkenlerin veya sayıların işaretlerin değiştirmek için negatif operatörü " – " kullanılır.

3.3.4. İşlem Gruplama Operatörü Parantez ()

Hem kodun okunabilirliğini arttırmak hem de işlemlerde hatayı engellemek için parantez kullanılır.

3.4. Örnekler ve Alıştırmalar

3.4.1. Örnekler

3.4.1.1. IDLE Yardımıyla Klavyeden Girilen İki Tam Sayının Toplamını

```
# girilen iki sayı ile yapılan işlemler
>>> birinciSayı = int(input("Birinci Sayıyı Girin: "))
Birinci Savıvı Girin: 37
>>> ikinciSayı = int(input("İkinci Sayıyı Girin: "))
İkinci Sayıyı Girin: 43
>>> toplam = birinciSavı + ikinciSavı
>>> fark = birinciSayı - ikinciSayı
>>> çarpım = birinciSayı*ikinciSayı
>>> bölme = birinciSayı/ikinciSayı
>>> ortalama = toplam/2
>>> print("Toplam :",toplam)
Toplam: 80
>>> print("Fark :", fark)
Fark : -6
>>> print("Çarpım :",çarpım)
Çarpım : 1591
>>> print("Bölme :",bölme)
Bölme: 0.8604651162790697
>>> print("Ortalama :",ortalama)
Ortalama: 40.0
```

Bu alıştırmada kullanıcı klavyeden sırasıyla iki değer alarak alınan değerlerle işlem yapan bir uygulama yazdık. IDLE ile yaptığınız çalışmalarda her kod bir komutmuş gibi girilir. IDLE bize kod yazmak için gerçekçi bir kullanım sunmaz sadece çok kısa denemeleri yapma imkânı sunar.

3.4.1.2. Pycharm Yardımıyla Klavyeden Girilen İki Tam Sayının Farkı

Pycharm kod yazmak için özelleşmiş bir editör programıdır. Bu tip programlara ide(Integrated Development Environment)denir. Yazdığımız kodlar ".py" uzantılı dosyalarda saklanır. Kodları içeren Python dosyası çalıştırıldığında yazdığınız program da çalışacaktır. Pycharm Python kod dosyasını oluşturma ve bu dosyayı çalıştırmak için tüm araçları bize sunar.

3_4_or_1_lkiSayiFarki.py

```
# Girilen iki sayının farkını alma
print("Girilen İki Sayının Farkı(a - b)")
birinciSayı = int(input("Birinci Sayıyı Girin:"))
ikinciSayı = int(input("İkinci Sayıyı Girin:"))

fark = birinciSayı - ikinciSayı

print("Fark :", fark)

# Ekran çıktısı
"""
Birinci Sayıyı Girin:33
ikinci Sayıyı Girin:13
Fark : 20
"""
```

İki sayının farkı uygulamasında kodlarımız "3_4_or_1_lkiSayiFarki.py" dosyasında saklanır. Pycharm üzerinde hazırlanan kod dosyası çalıştırıldığında programımız çalışacak ve sizden iki tam sayı değeri alıp farklarını hesaplayarak size sunacaktır.

```
# Kişilerin yaşını bulma
print("Belli Bir Yıla Göre Kişinin Yaşını Hesaplama")
doğumYılı = int(input("Doğum Yılını Girin:"))
hesapYılı = int(input("Hesaplama Yılını Girin:"))

yaş = hesapYılı - doğumYılı

print(yaş, " yaşında")
# Ekran çıktısı
"""
Doğum Yılını Girin:1881
Hesaplama Yılını Girin:1923
42 yaşında
"""
```

Bir kışının doğum yılını biliyorsanız yaşını hesaplamak için bir program kullanabilirsiniz. Üstte yazılan kodu Mustafa Kemal ATATÜRK 'ün Cumhuriyet ilan edildiğinde kaç yaşında olduğunu bulmak için kullandık.

3.4.1.4. Çemberin Çevresi ve Alanı

3 4 or 3 CemberinCevresiAlani.py

```
# Çemberin Çevresi ve Alanı
print("Yarı Çapı Girilen Çemberin Çevresini ve Alanını Bulma")
r = float(input("Çemberin Yarı Çapını Girin:"))
pi = 3.14159

print("Çemberin Çevresi:", 2*pi*r)
print("Çemberin Alanı :", pi*(r**2))

# Ekran çıktısı
"""
Çemberin Yarı Çapını Girin:4.12
Çemberin Çevresi: 25.8867016
Çemberin Alanı : 53.326605296
"""
```

Çemberin yarı çapı girilerek çevresi ve alanı bulunabilir. Bu kodda çemberin yarı çapı kullanıcıdan float olarak alınmış.

3.4.1.5. Girilen İki Sayının Ortalaması

 ${\tt 3_4_or_4_GirilenIkiSayininOrtalamasi.py}$

```
# Kullanıcı tarafından girilen iki sayının ortalaması
a = float(input("Birinci Sayıyı Giriniz: "))
b = float(input("İkinci Sayıyı Giriniz : "))

print("İki Sayının Ortalaması:", (a + b) / 2)
# Ekran çıktısı
"""
Birinci Sayıyı Giriniz: 10.4
İkinci Sayıyı Giriniz : 30.6
İki Sayının Ortalaması: 20.5 """
```

Bu örnekte kullanıcıdan alınan değerler a ve b değişkenlerine atandı. Ortalama hesabı print fonksiyonun içerisinde ekrana yazdırılırken (a + b) / 2 işlemi yapılarak yazdırıldı.

3.4.2. Alıştırmalar

3.4.2.1. IDLE Değişken Kullanılarak Yapılan Hesaplamalar

x = 3 için alttaki her işlemin sonucunda x değişkeninin son değerini IDLE kullanarak bulun.

1.
$$x = 5$$

4.
$$x = 2*x + 7$$

2.
$$x = x + 1$$

5.
$$x = (x + 9)/3 + 4$$

3.
$$x = x*3 + 2$$

6.
$$x = x + 9/3 + 4$$

9.
$$x = ((7 + x)/2)*4 + x$$

Altta yazan işlemleri IDLE kullanarak çözün.

$$t = 6$$

$$y = 9$$

$$t = t + y + z$$

t = ?

3.4.2.2. Öğrenci Bilgileri

t = ?

3_4_al_1_OgrenciBilgileri.py

```
# Ekran çıktısı
Öğrenci Bilgileri Giriş Ekranı
Öğrenci Adı:Ahmet
Öğrenci Soyadı: TUNA
Baba Adı: Mehmet
Anne Adı: Ayşe
Sinifi:9-B
Doğum Y111:2003
Öğrenci Bilgileri
Öğrencinin Adı: Ahmet
Öğrencinin Soyadı: TUNA
Baba Adı: Mehmet
Anne Adı: Ayşe
Öğrencinin Doğum Yılı: 2003
Öğrencinin Sınıfı: 9-B
Öğrencinin Yaşı: 14
```

Öğrencinin Adı, Soyadı, Baba Adı, Anne Adı, Sınıfı ve Doğum Yılı bilgilerini alan ve bilgileri ekrana yazdıran programı yazınız. Ekran çıktısı üstteki gibi olabilir. Doğum yılı kullanıcıdan alınarak öğrencinin yaşı hesaplanarak yazdırılacak.

```
# Ekran çıktısı
"""

Vücut Kitle Endeksi(BMI) Hesaplama

Boyunuzu Metre Cinsinden Giriniz(1.85 gibi):1.75

Kilonuzu Tam Sayı Olarak Giriniz(85 gibi):80

Vücut Kitle Endeksiniz (BMI): 26.122448979591837
"""
```

Kullanıcının girdiği boy ve kilo değerlerine göre vücut kitle endeksi bulan programı yazın.

 $V\ddot{u}cut\ Kitle\ Endeksi=rac{kilo}{boy^2}$ Formülünü kullanarak programınızı yazın. boy^2 için üs alma operatörünü kullanın.

3.4.2.4. Araç Yakıt Tüketimi

3_4_al_3_AracYakitTuketimi

```
# Ekran çıktısı
"""
Araç Kullanım Bilgileri Giriş Ekranı
Gidilen Yol(km):428.8
Aldığınız Yakıt Miktarı(lt):27.982
Alınan Yakıt Tutarı:146.6
100km 'de Harcanan Yakıtın Litresi: 6.525652985074625
100km 'de Harcanan Yakıtın Tutarı: 34.18843283582089
"""
```

Eğer yakıt deposu tam dolu bir araçla yola çıkarsanız gideceğiniz yere vardığınızda aracın deposunu yeniden doldurduğunuzda aracın yakıt tüketim değerlerini hesaplayabilirsiniz. Alttaki Formülleri kodunuzda kullanarak araç yakıt tüketim hesabı yapan bir program yazın.

```
Yüz Kilometrede Harcanan Litre Benzin = \frac{\text{Alınan Yakıt Litre}}{\text{Gidilen Yol Kilometre}} \cdot 100
```

Yüz Kilometrede Harcanan Benzin Tutarı = $\frac{\text{Alınan Yakıt Tutarı}}{\text{Gidilen Yol Kilometre}} \cdot 100$

3.4.2.5. İki Değişkenin Değerini Birbiriyle Değiştirme

 ${\tt 3_4_al_4_lkiDegiskeninDegerleriniDegistirme.py}$

```
# Ekran çıktısı
"""

İkinci Değişkenin Değeri Birinciden Büyük Olmalı
Birinci Değişkeni Girin: 30

İkinci Değişkeni Girin: 45
Değişkenler İlk Durumuda Yapılan Çırkama İşleminin Sonucu: -15
Değişkenlerin Değerleri Bir Biriyle Değiştirilince Sonuç: 15
"""
```

Kullanıcıdan iki pozitif tam sayı değeri aldırın, ikinci girilen sayı ilk girilen sayıdan büyük olsun. İlk önce birinci değişkenden ikinci değişkeni çıkararak sonucu yazdırın. Daha sonda değişkenlerin değerlerini birbiriyle değiştirerek aynı işlemi yeniden yaptırıp sonucu yazdırın.

3_4_al_5_TipDonusumu.py

```
# Ekran çıktısı
"""

Sonucu Tam Sayı Çıkan Bölme İşlemleri İçin Değer Girin
Bölünecek Sayıyı Girin: 36
Bölecek Sayıyı Giriniz: 12
Tip Dönüşümü Yapılmadan Önce Sonuç: 3.0
Tip Dönüşümü Yapıldıktan Sonra Sonunç: 3
Tam Sayı Bölme Operatörü İle Sonuç: 3
```

Python' da 36/12 gibi bölme işleminin sonucu tam sayı olsa bile sonuç her zaman 3.0 gibi float çıkar. Yazacağınız programda sonucu tam sayı çıkacak iki sayıyı birbiriyle bölün. Önce sonucu olduğu gibi yazdırın sonra sonucun tipini tam sayıya çevirip yeniden yazdırın son olarak tam sayı bölme "//" operatörünü kullanarak bir daha hesaplayın. 36/12, 16/4, 27/9 sayılarını kullanabilirsiniz.

3.4.2.7. Önce İşlem Sonra Atama

3_4_al_6_OncelslemSonraAtama.py

```
# Ekran çıktısı
"""

Klavyeden 1-20 Arası Pozitif Tam Sayı Girin: 12
Girilen sayının değeri 2 katının 5 fazlası kadar arttırıldı
Sayının Yeni Değeri : 29
"""
```

Kullanıcının 1-20 arası gireceği pozitif bir tamsayının değerini iki katının beş fazlası olacak şekilde arttırıp yeni değeri ekrana yazdıran programı yazın. Değişkenin değerini önce işlem sonra atama kuralıyla arttırmayı unutmayın.